

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Postboks 7113 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo

Besøksadresse:
Karl Johans gate 41 B, Oslo
Telefon: 22 99 59 00
Telefaks: 22 99 59 03
post@sjt.no
www.sjt.no

Att.:

Saksbehandler: Harald Hilton, 22 99 59 24
Vår ref.: 15/1275-2
Deres ref.:
Dato: 10.02.2016

Vedr. forslag til ny taubanelov - høring

Vi viser til brev av 8. desember 2015 hvor det bes om eventuelle kommentarer til forslag til ny taubanelov.

Statens jernbanetilsyn stiller seg positiv til forslaget, og mener at departementet i utkast til ny taubanelov legger grunnlag for et godt regelverk for taubaner, både for bransjen, brukerne og Statens jernbanetilsyn som tilsynsmyndighet.

Tilsynet har følgende merknader:

Til § 1-3 første ledd

Her gis departementet i bokstav a myndighet til ved forskrift å gi helt eller delvis unntak fra loven. Tilsynet er av den oppfatning at det vil være mer fleksibelt om departementet også hadde hjemmel til å gi unntak fra loven ved enkeltvedtak, noe som etter vårt syn ville være mindre ressurskrevende.

Til Kapittel 5

Tilsynet er av den oppfatning at det kunne gått klarere fram hvem som forutsettes å føre tilsyn med at bestemmelsene i dette kapittelet overholdes. Etter vårt syn er det nærliggende at det er politiet som håndhever dette – også fordi brudd er direkte straffesanksjonert i § 6-6-annet ledd.

Til § 3-4 Taushetsplikt

Tilsynet antar at det er en skrivefeil i bestemmelsens annet ledd hvor det vises til § 3-2. Henvisningen må være til § 3-3 som omhandler rapporteringsplikt.

Det framgår av høringsnotatet at bestemmelsen bygger på jernbaneundersøkelleslovens § 22, med henvisning til § 17. Tilsynet antar at det her er ment å vise til lovens § 23 som omhandler tilsynsmyndighetens taushetsplikt.

Tilsynet ser at det i utkastet til ny lov er gjort endringer i den struktur som ligger bak oppbygningen av jernbaneundersøkelseslovens § 17.

Jernbaneundersøkelseslovens taushetspliktbestemmelser er bygget opp over flere nivåer, hvor det i bestemmelsens første ledd framgår at forvaltningslovens generelle taushetspliktbestemmelser gjelder. I forarbeidene¹ heter det at *"Opplysninger som er taushetsbelagt på dette første nivået skal bare kunne brukes på den måten som er foreskrevet i forvaltningsloven selv."* Og videre *"Departementet foreslår likevel at det gjøres unntak fra de aktuelle myndighetsorganenes rett til å anmelde forhold til påtalemyndigheten."*

Det er i jernbaneundersøkelsesloven også tatt inn et nivå som gjelder Statens Havarikommisjon for Transport som ikke omtales her.

Det som i jernbaneundersøkelseslovens forarbeider er omtalt som tredje nivå er tatt inn i lovutkastets annet ledd. Hensikten med dette nivået er å utvide taushetsplikten tilsynsmyndigheten har etter forvaltningsloven til også å gjelde opplysninger innrapportert i medhold av loven. I forarbeidene heter det *"Departementet mener dette er nødvendig fordi opplysninger om organisatoriske forhold, tekniske og operative prosedyrer, arbeidsbelastning og psyko-sosiale forhold vil kunne være sentrale deler av at årsaksbilde, uten at de er omfattet av forvaltningslovens og særlovgivningens taushetsregler. Likevel foreslår departementet at også slike opplysninger bør kunne gis videre dersom tungtveiende offentlige interesser tilsier det eller dersom opplysningene er nødvendige for å forklare årsakene til ulykker eller hendelser."*

Etter det tilsynet ser, er det i lovutkastets § 3-4 annet ledd imidlertid foreslått vesentlige endringer i forhold til tilsvarende bestemmelser i jernbaneundersøkelsesloven, som det i høringsutkastet sies at utkastet bygger på. Slik bestemmelsen foreslås utformet, gjennom bruken av "taushetsplikten gjelder også", fremgår det etter vårt syn ikke klart at dette er en taushetsplikt som strekker seg videre enn bestemmelsene i forvaltningsloven. Det fremstår som at forvaltningslovens bestemmelser utvides til også å gjelde innrapporterte opplysninger. Dette er ikke slik det er i jernbaneundersøkelsesloven som det framgår ligger til grunn for forslaget.

Videre er unntaket fra forvaltningslovens § 13b i jernbaneundersøkelsesloven § 17 første ledd siste punktum foreslått flyttet til utkastets § 3-4 annet ledd annet punktum. Her fravikes jernbaneundersøkelseslovens oppbygning uten at det klart framgår hvorfor.

Det kan være gode grunner for å klargjøre at opplysninger tilsynsmyndigheten får tilgang til etter denne lovens bestemmelser ikke kan brukes i en senere straffesak eller danne grunnlag for en anmeldelse til påtalemyndigheten. Det er tilsynets vurdering at et slikt hensyn kan ivaretas ved at det legges til et nytt ledd i lovutkastets § 3-4 basert på jernbaneundersøkelsesloven § 22 "Forbud mot bruk som bevis i straffesak".

Lovutkastet og endringene i forhold til jernbaneundersøkelsesloven som nevnt over vil etter tilsynets vurdering gjøre en tolkning av taushetspliktsbestemmelsene mer utfordrende enn nødvendig. Etter tilsynets oppfatning hadde det vært en stor fordel om utkastet lå nær opp til jernbaneundersøkelseslovens bestemmelser, slik at det ikke oppstår unødig tvil om hvilken taushetsplikt tilsynet har for denne type opplysninger. Det er for tilsynet viktig at vi får all type

¹ Ot.prp. nr. 50 (2004-2005), pkt 7.6.5

informasjon om ulykker og hendelser, og en uklar taushetspliktbestemmelse vil etter vårt syn kunne medføre en lavere rapporteringsvilje blant virksomhetene enn ønskelig.

Basert på dette foreslår tilsynet at lovutkastets § 3-4 endres slik:

Enhver som arbeider for tilsynsmyndigheten, har taushetsplikt etter forvaltningsloven om det som de får kjennskap til under arbeidet. Forvaltningsloven § 13b første ledd nr. 6 gjelder likevel ikke.

Personer som nevnt i første ledd har i tillegg taushetsplikt om alle opplysninger som er innrapportert etter § 3-3. Dette gjelder ikke dersom tungtveiende offentlige hensyn tilsier at opplysningene bør kunne gis videre eller opplysningene er nødvendige for å forklare årsaken til en jernbaneulykke eller jernbanehendelse.

Taushetsplikt etter første og andre ledd er ikke til hinder for at opplysningene bringes videre i den grad den som har krav på taushet samtykker, dersom opplysningene har statistisk form, eller dersom de er alminnelig tilgjengelig andre steder.

Opplysninger som er taushetsbelagt etter annet ledd, kan gis videre til utenlandske og internasjonale myndigheter og organisasjoner når dette følger av internasjonale avtaler som Norge har inngått.

Opplysninger tilsynsmyndigheten mottar i medhold av § 3-3 kan ikke brukes som bevis i en senere straffesak mot den som har gitt opplysningene.

Til § 5-2 Pliktavhold

Bestemmelsen gjelder ansatte. Etter tilsynets oppfatning er dette for snevert, da det etter vår erfaring benyttes frivillige til drift av taubaner, og da også til oppgaver av sikkerhetsmessig betydning. Det er også viktig at eventuelt innleid personell omfattes. Vi foreslår derfor at "ansatte" endres til "personell" og at det tilføyes en setning i merknaden til bestemmelsen at et ansettelsesforhold ikke er nødvendig for å omfattes av bestemmelsen.

Til § 6-4 Fjerning

Etter denne bestemmelsen plikter taubanevirksomheten eller den som eier taubanen å fjerne den, dersom den ikke lenger er i drift. Tilsynet kan ikke se at departementet har en hjemmel til å gjøre unntak fra bestemmelsen, og mener departementet bør vurdere en unntakshjemmel lik hjemmelen som er foreslått i § 6-3 siste ledd. Dette kan særlig være aktuelt i tilfeller hvor en taubane er bevaringsverdig som kulturminne.

Statens jernbanetilsyn har ut over dette ingen merknader til utkast til ny taubanelov.

Med hilsen

Karianne N. Brønlund
Avdelingsdirektør, Juridisk

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur